

យ៉ាងច្រើនតតគណនា ។ កាលពីដើមគ្រួសាររបស់គាត់តែងតែនាំកូនៗជិះឡាន ដើរលេងកំសាន្តតាមផ្លូវនេះរាល់ថ្ងៃអាទិត្យ ។

ជំពូកទី ២០

- ★ យាយទៀងមកដល់ទីក្រុងបាត់ដំបង
- ★ ជួបតារាង
- ★ ប្រវត្តិ FULRO, កងទ័ពកន្សែងស, ម៉ែកហ្វីក្ស
- ★ ប្រវត្តិឧកញ៉ា ស៊ីន-គុយ
- ★ យួនបង្កើតខ្មែរថ្មី
- ★ យួនមានអារុយ៉ាងច្រើន

ថ្ងៃទី២៤-៤-៧៩ ម៉ោងប្រហែល៧ល្ងាច ក្រុមស្រីមេម៉ាយយើងទាំង១៤នាក់ក៏ មកដល់ភូមិត្រូវដួល ដែលស្ថិតនៅខាងកើតទីក្រុងបាត់ដំបង ។

យាយទៀងត្រេកអរណាស់ គាត់អន្ទះសារឆ្លេងៗ រកផ្លូវចូលទៅកាន់ចំការនិង ផ្ទះរបស់គាត់ ។ យាយទៀងវង្វេងច្រឡំរកផ្លូវចូលមិនឃើញ ពីព្រោះអង្គការអនា- មិកកែវផ្លូវត្រូវដួល ឲ្យខុសស្ថានភាពពីបួនឆ្នាំមុន ។

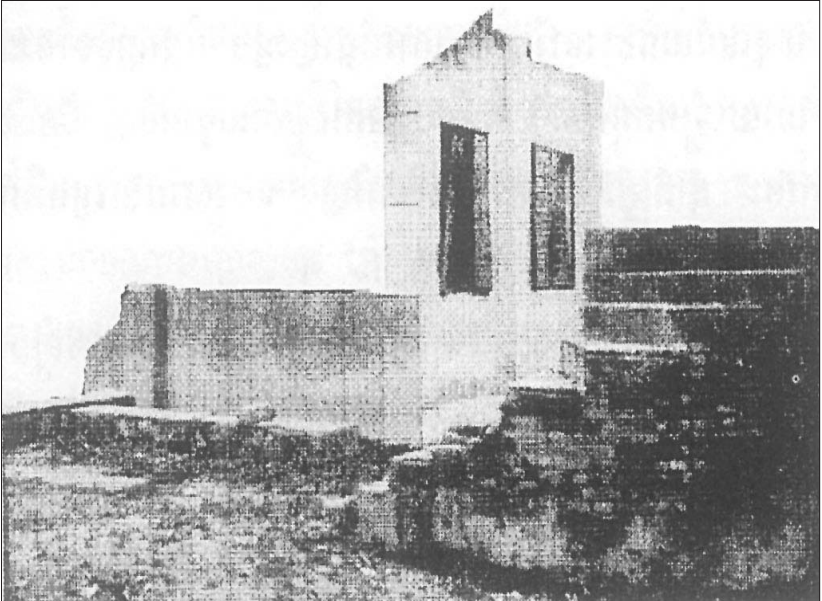
កាលពីបួនឆ្នាំមុន ភូមិក្រោយវត្តដួលមានសង់ផ្ទះវិទ្យាល្យយ៉ាងសមរម្យ គួរ ឲ្យគយគន់ គួរឲ្យសប្បាយរីករាយ ។ ផ្នែកជាប់នឹងដីធ្វើអំពីឥដ្ឋ ជាធំទីមួយធ្វើអំពី ឈើ ។ ព័ទ្ធជុំវិញនៃវិទ្យាល្យទាំងនេះ គឺដើមឈើស្ពឺផ្លែដូចជា ដំឡូង, ស្វាយ, ខ្នុរ, ល្មត មៀន, ស្លកូឡា, ផ្លែទឹកដោះគោ, ក្រូចគ្រប់ផុន និងស្វាយចន្ទីជាដើម ។ ឥឡូវដើម ឈើស្ពឺផ្លែទាំងនេះស្ងួតដាច់ពាសពេញ ភ្លើងឆេះខ្លោច ។ ព្រោះតំណាងរបស់អង្គ

ការ បើគេចង់ហូបផ្លែដូង ត្រូវតែកាប់ដើមដូង បើចង់ហូបផ្លែឈើផ្សេងៗ គេត្រូវ តែកាប់មែក ។

នៅមុខផ្ទះវិទ្យារបស់យាយទៀងមានផ្លូវថ្នល់មួយ ខាងត្បូងថ្នល់នេះចម្ងាយ ប្រហែល៥០ម៉ែត្រ មានថ្នល់មួយទៀត ។ ផ្លូវថ្នល់ទាំងនេះ ភ្ជាប់ពីផ្លូវថ្នល់មាត់ស្ទឹង សង្កែ ឆ្លងកាត់ទម្លុះចំការផ្លែឈើនិងផ្ទះវិទ្យាគោរ រហូតដល់ផ្លូវជាតិលេខ៥ ។

ឥឡូវនេះ អង្គការបញ្ជាឲ្យដឹកបំផ្លាញផ្លូវថ្នល់ទាំងពីរចំកណ្តាល ដោយយក លេសថាធ្វើផ្លូវទឹក ។ អមសង្ហាងផ្លូវទាំងពីរនេះមានផ្ទះវិទ្យាចំនួន៣០០ខ្នង អង្គការ បញ្ជាឲ្យរុះរើនាំចេញអស់រលីងឃើញនៅសល់តែកំទេចឥដ្ឋនិងជណ្តើរ ។

ខាងត្បូងវត្តរំដួល ក្បែរវត្តលាបមានផ្សារមួយឈ្មោះផ្សារវត្តលាប អង្គការបញ្ជាឲ្យរុះរើដឹកនាំចេញអស់រលីង ក្លាយទៅជាវាលស្មៅទ្រុបទ្រុល ដូច្នេះភូមិវត្តរំដួល ក្លាយទៅជាភូមិមួយដែលមានព្រៃព័ទ្ធ គ្មានអ្វីជាសំគាល់ ។ យាយទៀងបណ្តើរមិត្ត របស់គាត់ដើរចុះដើរឡើង ទទិសទទាសយ៉ាងយូរ ថែដីឲ្យបានជួបគាង ៥ ។ គាង ស្គាល់ផ្លូវ ក៏នាំស្រីៗមេម៉ាយទាំង១៤នាក់នោះចូលទៅកាត់ចំការយាយទៀង ។ ទៅ ដល់ភ្លាម យាយទៀងស្អុតចិត្ត មាត់ស្រែកថា ៖ ពុទ្ធាៗ ! រួចដួលប្រុសលើគំនរឥដ្ឋ

ខ្មោចភូមិត្រី (វិទ្យា) របស់យាយទៀង (ថតនៅថ្ងៃទី១-១-១៩៧៣)

ដែលបាក់បែកខ្លាំងណាស់នោះ ។ គាត់គាំទ្រស្ថិតបំពង់ក និងយាយមិនចេញ ។ ពី-
ព្រោះផ្ទះវិទ្យារបស់គាត់សល់តែកំទេចឥដ្ឋ និងបន្ទប់បង្គន់មួយទំហំ៣ម៉ែត្របួនប្រាំ ៥
។ ផ្ទះវិទ្យានេះមាន២ជាន់ ១១៥០,៥០ម. បណ្តោយ១៦ម. ។ ជាន់ក្រោមធ្វើអំពី ឥដ្ឋ
ជញ្ជាំងថ្មដុះថ្មលាង ។ ជាន់លើធ្វើពីឈើកកោះនិងស្មៅក្រុម ស្ថាបនាពីរឆ្នាំទើប
រួចស្រេចនៅចុងឆ្នាំ១៩៧០ ។ ចំណែកដើមដួងត្រូវគេកាប់រំលំខ្លះខ្លី ។ ដើមឈើ
ស៊ីផ្លែផ្សេងៗទៀត ត្រូវកាប់មែកអស់នៅសល់តែដើមស្វិតក្រញូង ។

មួយសន្ទុះយាយទៀងក្រោកដើរទៅអង្គុយលើជណ្តើរបាក់បែកត្របោមក្បា-
លជង្គង់ គាត់នឹកឃើញក្នុងរាងកាយស្រស់ស្រាយ ពីព្រោះទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ខ្លួនត្រូវ
ហិនហោចពេលចប់សង្គ្រាមទៅវិញ ពេលអង្គការអនាមិកទទួលជ័យជំនះទៅវិញ
អង្គការបំផ្លាញខ្លះបំផ្លាញខ្លីទាំងអស់ ។

យាយទៀងកំពុងអស់សង្ឃឹម ខ្លួនគាត់ស្រាលដូចសំឡី មិនដឹងថាថ្ងៃស្អែក
នេះ គាត់ត្រូវដើរទៅកាន់ទីណាវិញ ។ ស្រាប់តែសម្លេងពីរបុរសឡើងថា ៖ «
បង! » និង « ម៉ាក់ ! » ។

យាយទៀងបែកភ្នែកសម្លឹងទៅតាមសូរស័ព្ទនោះ យាយទៀងក៏លោតទៅឱប
លោកតាម្នាក់អាយុប្រហែល៥០ឆ្នាំ ដែលគាត់ហៅថា បង! គឺលោកតា អាង ជាដៃ
គូរបស់លោកគ្រូឃី-វិញទ្រី ធ្លាប់ធ្វើការផ្នែក FULRO រួចគាត់លោតទៅឱបឆវីម្នាក់
អាយុ១៨ឆ្នាំគឺ ឃី-ទ្រីអង្គរ កូនស្រីពៅរបស់គាត់ ។ ពេលនោះយាយទៀងបង្ហា
ញកូនស្រីដ៏កំសត់នេះដល់មិត្តៗ ព្រមទាំងយំបណ្តើរអធិប្បាយថា ៖

- ខ្ញុំមិនស្មានទាល់តែសោះថា នឹងមានវាសនាបានជួបកូនស្រីនេះទេ ! ។ ព្រោះ
នៅថ្ងៃទី១៥-៣-១៩៧៤ អង្គរនឹកខ្ញុំពេក ក៏រត់ចេញពីអង្គការចល័តមករកខ្ញុំនៅភូមិ
ព្រៃស្វាយ ។ អង្គការបញ្ជាឲ្យយាតករមួយក្រុមចំនួន៧នាក់ អាវុធគ្រប់ដៃមកតាម
ចាប់នាងយកទៅសម្លាប់ បង្ហាញជាកំរូដល់ឆវីផ្សេងៗទៀត ។ យាយទៀងបន្តទៀត
ថា ៖

- ពេលនោះខ្ញុំជាប់ពលិកម្មទៅវែងកន្តក់នៅកងទ្វលស្នូល ។ ពេលខ្ញុំទទួលដំ
ណឹងអកុសលនេះភ្លាម ខ្ញុំរត់កាត់ព្រៃពីកងទ្វលស្នូល ទៅកាន់កងព្រៃស្វាយ មាន
ចម្ងាយប្រមាណ៨គ.ម. ។ ទៅដល់ស្របពេលល្មមបានជួបក្រុមយាតករកំពុងប-
ណ្តើរអង្គរ ចេញពីកងព្រៃស្វាយ ។ ខ្ញុំក៏លោតឱបមេយាតករសុំអង្វរថា ៖

< សុំកូនសម្លាប់មែជាមួយកូនស្រីនេះចុះ ! ។ ឱកូនៗអើយ ! អង្គរនេះជាកូន
ស្រីពៅ នាងបែកចេញពីម៉ែតាំងពីអាយុ១០ឆ្នាំ ។ ឱកូនៗអើយ ! អ្វីៗអាចលះបង់
បានទាំងអស់ ចំណែកកូនក្មេងអាយុប៉ុណ្ណោះមិនអាចលះបង់មិននឹកម្តាយបានឡើ-
យ ។ មកពីនឹកម្តាយខ្លាំងពេកទ្រាំមិនបាន ទើបនាងប្តូរជីវិតរត់មករកម៉ែ ទោះជាត្រូវ

វស្សាប់ក៏ដោយ ។ ចំណែកម៉ែ ម៉ែជាប់ពលិកម្មនៅឯកងទ្វលស្នូលឯណោះ ។ តាំងពីកូនស្រីនេះមកដល់កងព្រៃស្វាយ ម៉ែទើបជួបជាងពេលនេះ ។ ដូច្នេះបើកូនៗមិនអាចអនុគ្រោះទុកជីវិតឲ្យនាងទេ ដោយសារនាងប្រព្រិត្តខុស ម៉ែសុំស្នើឲ្យកូនៗសម្លាប់ម៉ែជាមួយកូនស្រីនេះចុះ ។ ម៉ែសុំស្លាប់ជាមួយកូននេះហើយ ! ម៉ែសុំស្លាប់ជាមួយកូននេះហើយ ! ។

ក្រុមឃាតករនេះជាក្រុមខ្មែរក្រហមនិរតី គ្រប់ៗគ្នាធ្វើមុខស្នូត បង្ហាញឥរិយាបថអាណិតខ្ញុំដែរ ។ លុះគេបណ្តើរខ្ញុំនិងអង្គវាទៅដល់កងទ្វលស្នូល ខ្ញុំត្រូវបែកចេញពីក្រុមឃាតករ ខ្ញុំត្រូវបែកចេញពីកូនស្រីទៅកាន់កន្លែងផ្សេងកន្លែង ។ ខ្ញុំឈានបានតែ២-៣ជំហានប៉ុណ្ណោះ ខ្ញុំជួលសន្តប់ស្នាក់ទៅ ។ ល្ងាចទើបដឹងខ្លួនឡើងវិញ មេកាន់ក្តាប់ផ្នែកកិច្ចស្រាវជ្រាវខ្ញុំថា ក្រុមឃាតករយល់ព្រមលើកលែងទោសឲ្យអង្គវាហើយ ។ តាំងពីពេលនោះមកបាត់ដំណឹងរហូត > ។

យាយទៀងឱបកូនស្រីយំបន្តទៅទៀត ។ ចំណែកអង្គវាក៏ឱបម្តាយយំហឺៗព្រមទាំងអធិប្បាយរឿងដ៏កំសត់របស់នាងដូចតទៅ ៖

- ថ្ងៃល្ងាចនោះ ក្រុមឃាតករបណ្តើរខ្ញុំ ហើយសួរដេញដោលថា តើជាង២ឆ្នាំមកហើយ មិត្តមិនដែលជួបម៉ែទេឬ ?
- ខ្ញុំទើបជួបអំបាញ់មិញនេះ ។

ក្រុមនេះបណ្តើរខ្ញុំទៅដល់មូលដ្ឋាន បឹងក៏ គេក៏ទៅជួបជុំពិភាក្សាគ្នាយ៉ាងយូរស្រាប់តែហៅបណ្តើរខ្ញុំចូលទៅកាន់ព្រៃជ្រៅ ដើរទៅៗតាំងយប់គ្មានសំរាកឡើយ។ ជិតភ្លឺក៏ទៅដល់ជើងភ្នំមួយ រួចគេប្រគល់ខ្ញុំឲ្យក្រុមយោធាជាក់ទិសឲ្យខ្ញុំសែងខ្មោច ។ ខ្ញុំនៅជាប់ជាមួយយោធារហូត ។

ឆ្លៀតពេលយោធាបាញ់សម្លាប់គ្នា ឃើញតែខ្មោចពាសព្រៃ ខ្ញុំក៏ផ្សងព្រេងរត់ចាកចេញពីទីនោះ ។ ខ្ញុំរត់កាត់ព្រៃជាច្រើនយប់ច្រើនថ្ងៃ ទើបមកដល់ទីក្រុងបាត់ដំបងនៅថ្ងៃទី២៣-៣-១៩៧៩ ។

ម៉ែនិងកូនស្រី២នាក់បានមកជួបជុំគ្នាលើកទៀតដ៏ ទាំងអស់គ្នាមានតែទឹកភ្នែក បង្ហាញថា «កំសត់ណាស់ៗ» ។ អង្គវាមានតែទោសនិងអារម្មណ៍ជាមួយបន្តជាប់តាមខ្លួន ។

តារាងឃើញបរិយាកាសសែនរាប់អានដូច្នោះ គាត់ក៏ដើរមកអង្គុយខ្លួនយាយទៀង ភ្នែកសម្លឹងក្នុងភ្នែកស្រីទាំងពីរដែលកំពុងត្រេកអរមានវាសនាបានជួបបងប្អូនវិញ។ ដើម្បីលើកទឹកចិត្តយាយទៀង លោកតារាងចាប់ផ្តើមនិយាយល្អឯលោមថា៖

- បងមានភ័យវាសនាខ្ពស់ណាស់ ដែលអាចរួចចាកផុតពីគ្រោះថ្នាក់ស្រែងអស់នេះ

មិនតែប៉ុណ្ណោះសោត បងបានជួបកូនស្រីទាំងពីរនាក់ទៀត ។ លោកតាអង្គុលខ្ពង យាយទៀងអង្គុលទៀត រួមនិយាយបន្តថា ៖

- កាលពីថ្ងៃទី២៤-៤-១៩៧៥ ម៉ោងប្រហែល១០ មានយាតករដ៏ចម្លែកមួយ ក្រុមគ្នា១០នាក់ មានអាវុធគ្រប់ដៃ ចូលមករកសម្លាប់គ្រួសាររបស់បង ។ វាសនា ល្អ បងគាំគ្រួសារចាកចេញផុតទៅហើយ ។ ក្រុមយាតករដ៏ចម្លែកនេះបណ្តើរគ្នា វិលត្រឡប់ទៅវិញ ដោយកាត់តាមវត្តរំដួល ។ ពួកវាបានជួបនឹងខ្ញុំកំពុងស្រង់ទឹក ខាងត្បូងព្រះវិហារ (កាលណោះតាអាងនៅជាព្រះសង្ឃនៅឡើយ) ជាប់ផ្លូវដើរ ចេញពីវត្ត ។ មិត្តជាមេស្ត្រខ្ញុំថា តើឃើញគ្រួសារពេទ្យទ្រីបូទេ ? នៅពេលដែលមេ វាកំពុងសួរខ្ញុំនោះ គ្នាវាម្នាក់ដែលដើរជាមួយនិយាយឡើងថា ត្រូវតាមសម្លាប់គ្រួសារ ពេទ្យទ្រីបូទេទាំងអស់ ព្រោះជាបំរើលន់-នល់ ជាមេរើសទ័ពកន្សែងស ជា មេរើសទាហានលន់-នល់ ។ កូនច្បងរបស់វាជាទាហានពាក់ស័ក្តិពីរ ។

ពេលជាមួយគ្នានេះ ពួស្តីនុររបស់មេគេផង ! ពួកវាជជែកគ្នាដូច្នោះផង ! ខ្ញុំក៏ លែលកឆ្លើយបង្វែងដានថា អាត្មាឃើញយោធាមួយក្រុមចូលមកនាំយកចេញទៅ តាំងពីព្រលឹម ។ អាត្មាបានឃើញពិតៗ តែថាលោកទ្រីជាពេទ្យ បែបគេនាំលោក យកទៅពេទ្យទេដឹង ! ។ ពេលនោះគ្មាននរណាឆ្លើយ ឬវែកវែកអ្វីទេ គេគ្រាន់តែ សម្លឹងខ្ញុំដូចថងលេបទាំងអស់ ។ មិត្តមេដដែលនោះនិយាយថា ត្រូវតែកំទេចផ្ទះវិទ្យុនេះ > ។ លោកតានិយាយដល់ត្រឹមនេះ ក៏លើកដៃចង្អុលកំទេចតំដី ។

ពេលនោះបរិយាកាសស្ងាត់ប្រៀបមួយលើកទៀត មួយសន្ទុះពួកស្រីប្តីស្ត្រ ថា ៖

- បងទៀងអាំ ! តើកងទ័ពកន្សែងសជាកងទ័ពស្តី ?

យាយទៀងលើកដៃចង្អុលលោកតាអាង ព្រមទាំងនិយាយប្រាប់មិត្តៗរបស់ គាត់ថា លោកតាបួសជាព្រះសង្ឃតាំងពីក្មេង លោកជាព្រះសង្ឃពិសេសដ៏អស្ចារ្យ ។ លោកតាមានសតិសម្បជញ្ញៈស្នេហា និងអាណិតខ្មែរកម្ពុជាក្រោម ។ លោកតា ហ៊ានធ្វើពលិកម្មគ្រប់បែបយ៉ាងជួយឧបត្ថម្ភដល់កងទ័ពកន្សែងស ។ ដូច្នោះខ្ញុំទុក ភារកិច្ចនេះជូនលោកតាជួយពន្យល់បួនស្រីៗនិងកូនទាំងអស់ ឲ្យស្គាល់ករណីយកិច្ច និងប្រវត្តិកងទ័ពកន្សែងស ។ ចំណែកខ្ញុំ ខ្ញុំសុំសំរាកបន្តិច ។ លោកតាអាង ចាប់ផ្តើមអធិប្បាយរាយរាប់ថា ៖

- ក្រោយពីសន្តិសុខសណ្ឋិតិយសនៅក្នុងពេញឆ្នាំ១៩៦៥រួចមក ប្រជាជនភាគតិចដែលត្រូវគេជិះជាន់ ក៏ក្រោកឡើងបង្កើតបបួលមត្តាបង្កើតជាអន្តរជាតិសិរិរិយដែលមានឈ្មោះថា ៖ ហ្វុលរ៉ូ (FULRO: Front Uni de Libération des Races Opprimées) ។ ខ្មែរកម្ពុជាក្រោមយើងក៏ស្ម័គ្រចិត្តចូលជាសមាជិកហ្វុលរ៉ូនេះដែរ ។ ប្រជាជនខ្មែរកម្ពុជាក្រោមដែលរត់គេចពីអំពើព្រៃផ្សៃនៃយួនសម្លាប់កំចាយ មកជ្រកសំណាក់នៅក្នុងខេត្តបាត់ដំបង ដែលមានខ្ញុំជាអ្នកដឹកនាំ ក៏បោះឆ្នោតជ្រើសរើសតែងតាំងបងទៀងជាអនុប្រធាន (ដែលមានលោករាជ-ខួន ជាប្រធាននៅពេលនោះ) ។ ទីស្នាក់ការស្ថិតនៅក្នុងវិទ្យាបងទៀងនេះ ។

បងទ្រី បងទៀង ធ្វើពលិកម្មគ្រប់បែបយ៉ាង រៀនរៀនទានិក្សបំពេញករណីយកិច្ច ចេញទៅកាន់ភូមិធានាដែលមានខ្មែរកម្ពុជាក្រោមរត់មកជ្រកសំណាក់នៅ គាត់ខំពន្យល់ណែនាំឲ្យស្គាល់ឲ្យយល់នូវគោលបំណងនៃរណសិរិរិយ គឺដំណាក់ការជាជំហ្វុលរ៉ូ ត្រូវការពារប្រជាជនភាគតិចដែលត្រូវគេជិះជាន់ ។ ដូច្នេះខ្មែរកម្ពុជាក្រោម ដែលកំពុងត្រូវយួនជិះជាន់បំបាត់ពូជសាសន៍ យើងត្រូវតែស្ម័គ្រចិត្តចូលជាសមាជិកដើម្បីការពារពូជសាសន៍ខ្មែរកម្ពុជាក្រោមឲ្យគង់វង្ស យើងត្រូវតែខំផ្សាយឲ្យពិភពលោកដឹងស្គាល់តាមរណសិរិរិយហ្វុលរ៉ូនេះថា ខ្មែរកម្ពុជាក្រោមគឺជាម្ចាស់ទឹកដីកម្ពុជាពិតៗ មិនមែនយួនទេ ។ ពីឆ្នាំ១៩៤៤ បារាំងយល់ច្រឡំប្រគល់ឲ្យយួន ។ យួនភាគទីយកដាច់ស្រេចនៅឆ្នាំ១៩៥៤ ក្រោយពីបារាំងចាកចេញពីសណ្ឋិតិយស វាបំបាត់ពូជខ្មែរកម្ពុជាក្រោម គឺវាបិទសាលារៀនជាភាសាខ្មែរ វាចេញប្រកាសបង្ខំរាស្ត្រខ្មែរកម្ពុជាក្រោមចំនួន៤លាននាក់ ដែលជាម្ចាស់ទឹកដីកម្ពុជាក្រោមពិតៗ ឲ្យកាត់កាត់ជាជាតិយួនទាំងអស់ ។ ការពិតខ្មែរកម្ពុជាក្រោមទាំងនេះមានមួយភាគច្រើនកាន់កាតយួន ប៉ុន្តែមិនចេះភាសាយួនទាល់តែសោះ ។ ដូច្នេះដើម្បីគាំទ្រហ្វុលរ៉ូ យើងក៏បានបង្កើតកងទ័ពនេះឡើង ។ មូលហេតុនេះទើបអង្គការបញ្ជាឲ្យកំទេចផ្ទះវិទ្យានេះ ។ យុវជនស្ម័គ្រចិត្តចូលបំរើកងទ័ពកងទ័ពនៃយួន ភាគច្រើនគឺខ្មែរកម្ពុជាក្រោម ។ មធ្យោបាយជ្រើសរើស និងបញ្ជូនទៅកាន់មូលដ្ឋានរំដោះនៅខេត្តបាត់ដំបងនេះ គឺនៅលើសមាគមខ្មែរកម្ពុជាក្រោម និងរណសិរិរិយហ្វុលរ៉ូប្រចាំខេត្តបាត់ដំបង ដែលមានខ្ញុំបងទ្រី និងបងទៀងជាអ្នកទទួលទុសត្រូវ ។

ក្នុងឆ្នាំ១៩៧០ ប្រទេសកម្ពុជាត្រូវរងគ្រោះ សង្គ្រាមផ្ទះឡើង កងទ័ពកងទ័ពនៃយួនសង្កិនច្បាស់ថា បណ្តាលមកពីសម្តេចន.សីហនុត្រូវចាញ់បោកយួនហាល្យូយ ជារៀតក្នុង កងទ័ពកងទ័ពនៃយួនក៏ស្ម័គ្រចិត្តរំលាយជួរក្នុងនៃខណសភាឆ្នាំ១៩៧០ រួចចូលមករួបរួមបំរើកងទ័ពជាតិសាធារណរដ្ឋ ដែលមានលោកលន់-នល់ជាមេដឹកនាំ ។

បញ្ហាបេសកកម្មសម្ងាត់មួយ ចុះហត្ថលេខាផ្ទាល់ដៃរបស់លោកលន់-នល់ ចាត់តែងតាំងបងទ្រី ជាប្រធានជ្រើសរើសកងទ័ពក្នុងចំណោមអតីតកងទ័ពកន្សៃងស គឺតែអតីតកងទ័ពកន្សៃងស ។ មានសេចក្តីបញ្ជាមួយទៀត ចាត់តាំងអនុសេនិយដកពីរនាក់គឺ លោកថាថ-ជុង និងថាថ-អៀង និងព្រឹទ្ធជាបាលទោម្នាក់ទៀតគឺ ថាថ-រងមកជួយធ្វើការអមបងទ្រី ។ ទីចាត់ការនិងសំណាក់នៅ ជាក្នុងផ្ទះវិទ្យាបងទៀងនេះ ។ ចំណែកកូនទាហាន សំណាក់នៅក្នុងវត្តរដ្ឋលនិងវត្តលាប ។ ទាហានទាំងឡាយនេះត្រូវបញ្ជូនបញ្ជូលក្នុងកងម៉ែកហ្វូក្យូ (Mike's Force) ដែលទើបបង្កើតកងវរៈសេនាតូថ្មីៗបន្ថែម ។ ក្នុងខែមេសាឆ្នាំ១៩៧៥ ទាហានដែលបងទ្រីជ្រើសរើសថ្មីសំណាក់នៅវត្តលាបចំនួន៣០០នាក់ សំណាក់នៅវត្តរដ្ឋលជាង៣០០នាក់ ។

មូលហេតុនេះទើបអង្គការឲ្យឃាតករតាមសម្លាប់បំផុតពូជបងទ្រី ។ ពេលនេះអ្នកស្រីភិទ សុំសួរលោកតារាងថា ៖

- កងទ័ពម៉ែកហ្វូក្យូល្បីល្បាញពូកែស្វិតស្វាញផ្នែកវាយសឹក ហេតុម្តេចក៏បណ្តោយឲ្យប្រទេសខ្មែរវិសាសហឹងហោចដល់ថ្នាក់នេះ ? ។

លោកតារាងអធិប្បាយបន្ត ៖ កងទ័ពម៉ែកហ្វូក្យូ គឺអតីតកងទ័ពខ្មែរសេរី គឺសុទ្ធតែខ្មែរកម្ពុជាក្រោម គឺជាកូនចៅរបស់លោកសឺន-ដុកថាញ ។ លោកសឺន-ដុកថាញពន្យល់ឲ្យស្គាល់ករណីយកិច្ច គឺកំទេចសត្រូវដើម្បីការពារជាតិ និងទឹកដីលោកពន្យល់ឲ្យស្គាល់ច្បាស់ យុទ្ធសាស្ត្រជាសត្រូវសួរពូជរបស់ជាតិខ្មែរ ។ លោកអប់រំបណ្តុះសតិសម្បជញ្ញៈស្នេហាជាតិយ៉ាងមុត ។ លោកលន់ដ៏ដល់កំពូលព្យាបាទកងទ័ពម៉ែកហ្វូក្យូមានចរិតវិបិដិស្វាហាប់ក្លាហាន ជាពិសេសបំផុតមានចិត្តតស៊ូស្វិតស្វាញ ចេះអត់ធ្មត់នូវការលំបាកគ្រប់យ៉ាង ។ គ្រប់រូបលះបង់ចោលគ្រួសារទៅនៅព្រៃ មិនដែលស្គាល់ស៊ីឆ្កាញ-ដេកស្រួលទេ ។

ក្នុងឆ្នាំ១៩៧០ ប្រទេសខ្មែរធ្លាក់ចូលក្នុងភ្នក់ភ្លើងសង្គ្រាម ស្រាប់តែលោកសឺនដុកថាញទទួលដំណឹងថា នៅថ្ងៃទី២៧មេសា១៩៧០ បូជុយចេញមុខវាយកំទេចខ្មែរលន់-នល់វិញ ។ ដូច្នេះលោកធ្វើពលិកម្មសំរេចលប់កងទ័ពខ្មែរសេរី លោកឲ្យឈ្មោះជាកងទ័ពម៉ែកហ្វូក្យូ រួចលោកបញ្ជូនមកកាន់ប្រទេសកម្ពុជាជាលើកទី១នៅថ្ងៃទី៣០មេសា១៩៧០ ។ ក្នុងខែមិថុនា១៩៧០ លោកបានទទួលដំណឹងទៀតថា បូជុយជាច្រើនម៉ឺនក្បាលចេញមុខវាយកំទេចខេត្តកំពង់ធំ ច្បាំងខ្លួនទល់នឹងខ្លួនជាមួយកងទ័ពជាតិខ្មែរ ។ មូលហេតុនេះលោកសំរេចបញ្ជូនកងទ័ពម៉ែកហ្វូក្យូចូលមកជួយខ្មែរនៅថ្ងៃទី៣០មិថុនា១៩៧០ ។

ជាលើកទី៣នៅថ្ងៃទី១៩កញ្ញា១៩៧០ ។ ទីបំផុតលោកបញ្ជូនទាំងអស់ ប្រគល់ជូនលោកលន់-នល់ ។ លោកសឺន-ដុកថាញមានជំនុំឧទ្ធរណ៍ចម្រើនថា កូន

ថោរបស់ខ្ញុំនេះស្គាល់ករណីយកិច្ច និងភារកិច្ចយ៉ាងច្បាស់ណាស់ ។ ប៉ុន្តែក្រុមនេះ ឧបមាដូចសត្វខ្លាមិនដែលស្គាល់សាច់ទេ ។ សុំកុំបង្គាប់ឲ្យវាចេះស៊ីសាច់ឲ្យសោះ។ មុនដំបូងជាកងទ័ពស្អាតស្អំ មួយកងវ័រសេនាតូច មានទាហានគ្រប់ចំនួនយ៉ាងត្រឹមត្រូវ យ៉ាងរៀបរយ ជាពិសេសស្គាល់ករណីយកិច្ចក្នុងសមរម្យមិនមួយៗ កំទេចខ្មាំងឲ្យបរាជ័យ ឲ្យបាក់មុខ ។ ទ័ពនេះក៏ចាប់ល្បីឈ្មោះពេញប្រទេសខ្មែរ ញ៉ាំងឲ្យមេទ័ពផ្សេងៗខ្លះទៀតដែលខ្លួនពាក់តែស័ក្តិ អង្គុយតែក្នុងការិយាល័យ កើតមានសេចក្តីប្រណែន ។ មានពេលខ្លះ កងទ័ពកំពុងជាប់ដៃប្រយុទ្ធជាមួយខ្មាំងជិតអស់គ្រាប់រំសេវ ចាត់តំណាងចូលកាន់រដ្ឋធានីភ្នំពេញសុំជំនួយ លោកដែលទទួលខុសត្រូវត្រៀមសម្ភារៈបែរជាទារ «ថ្ងៃទឹកតែ» ទៅវិញ ។

មានមេទ័ពចិត្តអាក្រក់ខ្លះ បែរជាឲ្យពាក្យសម្ងាត់ (Mot de passe ou Password) ទៅខ្មាំង បណ្តាលឲ្យកងទ័ពមែកហ្វូក្សត្រូវរងគ្រោះស្លាប់យ៉ាងច្រើន ។ មានពេលខ្លះការប្រណែននេះកើតជារិវាទវាយតបគ្នាពាសពេញរដ្ឋធានីភ្នំពេញ ។

បន្ទាប់មក មានចេញបញ្ជាបង្ខំឲ្យបង្កើតកងវ័រសេនាតូចបន្ថែម ។ ប៉ុន្តែលេខកងវ័រសេនាតូចមួយៗតម្លៃ៥០ម៉ឺនរៀលយ៉ាងតិច ។ តើលុយដ៏ធំផងនេះ មេបញ្ជាការកងវ័រសេនាតូចទាំងឡាយនោះទៅរកឯណា ? ។ មូលហេតុនេះ កងទ័ពមែកហ្វូក្សត្រូវបង្ខំរៀនប្រព្រឹត្តអំពើពុករលួយតាមរៀមច្បង ។ នេះហើយបង្គាប់ឲ្យខ្លាចេះស៊ីសាច់ ដូចពាក្យបណ្តាំលោកស៊ិន-ង៉ុកថាញមែន ។

លុះកងទ័ពមែកហ្វូក្សចេះពុករលួយ ស្រាប់តែចេះជាងគ្រូទៅទៀត គឺឆ្លាតជាងរៀមច្បងឆ្ងាយណាស់ គឺពុករលួយជាអន្តរជាតិ ។ ក្រុមនេះចាប់ផ្តើមរកស៊ីម្តង ។ រឿងវាយសឹកត្រូវផ្អាកសិន ។ ក្រុមនេះចាប់ផ្តើមបញ្ជូនចោរស្របច្បាប់ទៅកាន់ស្រុកយួន រួចលួចទ្បាធិបតី JEEP A1 ពីព្រៃឆត បើកបរចូលមកកាន់ប្រទេសខ្មែរធ្វើព្រៃដើម ញ៉ាំងឲ្យផ្តើមនោះទៅដល់អាមេរិកាំង ។ ចំណែកនៅព្រំដែនខ្មែរ-ថៃស្រាប់តែមានក្បួនទ្បាធិ GMC ៥ប្រៀងតម្រៀបជួរចេញពីរដ្ឋធានីភ្នំពេញ មានលិខិតបញ្ជា Ordre de Mission ត្រឹមត្រូវទៅដឹកអតីតកងទ័ពកម្ពុជាស ។ ប៉ុន្តែក្បួនទ្បាធិទាំងនោះ បររហូតទៅដល់ស្រុកអូរជ្រៅវិញ ស៊ីល្អកដឹកនាំទំនិញរត់ពន្ធ ។ លុះក្បួនទ្បាធិវិលត្រឡប់មកពីអូរជ្រៅវិញ ក៏បរចូលមកឈប់នៅវត្តលាបខ្លះ ចូលមកឈប់នៅវត្តរំដួលខ្លះ ។

អស់លោកមេទ័ពរត់ស្ទុះស្នាមកជួបបងទៀងបង្ហាញលិខិតបញ្ជាសុំដឹកទាហាន ។ គេរើសមួយចំនួនតូច តម្រៀបជួរឡើងទ្បាធិ ចំណែកទាហានដែលនៅសល់ច្រើនរយនាក់នេះ គេសុំថតយកតែរូបទៅបង្ហាញថ្នាក់លើ គិតលុយថែកត្តាសិន ។ ទាហានដែលដឹកនាំយកទៅនោះ លុះដល់ភ្នំពេញក៏ហៅចុះពីទ្បាធិ ចោលរាយមា

យគ្មានរៀបចំបណ្តុះបណ្តាលបង្ហាត់ហ្វឹកហ្វឺនអ្វីទេ ។ ព្រោះមេរៀនរស់តែទៅគិតថ្លៃ ឈ្នួលរត់ពន្ធ ដើម្បីយកលុយទៅសងថ្លៃទិញលេខកងវរៈសេនាតូច ។

ដូច្នេះទាហានទាំងនេះ ត្រូវវិលត្រឡប់មកកាន់ខេត្តបាត់ដំបងវិញ រួចវិលទៅ ជួបលោកថាច់-ជុង, ថាច់-អៀងសុំចុះឈ្មោះធ្វើទាហានម្តងទៀត តែល្អចុះក៏ឈ្មោះ ផ្សេង ។

កងទ័ពម៉ែកហ្វឹកហ្វឺនទៅជាវាយមាយ មានមេរៀនខ្លះមានប្រពន្ធពីរ ប្រពន្ធនិមួយៗ ត្រូវមានវិទ្យា ត្រូវមានទ្បា មានអ្នកបើកបរ ។

មានពេលមួយនោះ កងវរៈសេនាតូចមួយ < លេខចុង៤៩ > ខ្លះកូនទាហាន ច្រើនពេក ស្រាប់តែឃើញមេរៀន ដូចជាវរៈសេនិយទៅ វរៈសេនិយត្រី មានខ្មែរកម្ពុ ជាកណ្តាលលាយជាមួយ បើកបរទ្បាហ្វឹកហ្វឺនមកចតឈប់ព្រោងព្រាតនៅមុខផ្ទះ វិទ្យាបងទៀងនេះ ។ ស្ទុះស្ទាវមករកបងទ្រី បងទៀង សុំកន្លែងប្រជុំនិយោជិកពោង ម៉ាស៊ីនកិច្ចស្រុវនៅខែត្របាត់ដំបង ។ គេសុំថតយកតែរូបទេ ។ និយោជិកម្នាក់ៗ ត្រូវឲ្យឈ្នួល៥០០រៀល ។ ថ្ងៃនោះ ថតចុះថតឡើងក៏ថតទាំងកូនប្រុសទី៣និងទី៤ របស់បងទៀងយកទៅផង ។

លុះគណកម្មការពិនិត្យមើលរូបថត គេចាប់អារម្មណ៍នូវរូបថតកូនប្រុសរបស់ បងទៀង២នាក់នៅក្មេងណាស់ គេហៅគ្នាពិនិត្យចុះពិនិត្យឡើង ពេលនោះលោក ថាច់-ជានៅកន្លែងនោះដែរ លោកក្រឡេកឃើញស្គាល់ច្បាស់ជាកូនប្រុសរបស់ បងទៀង លោកលូកដៃជិកយករូបថតទាំង៤សន្លឹកធ្វើមកបងទៀងវិញ ។ ដូច្នេះ កងវរៈសេនាតូចនិមួយៗក្នុងបញ្ជីមានរូបថត មានឈ្មោះគ្រប់ចំនួនត្រឹមត្រូវ ប៉ុន្តែ គ្មានទាហានតាមបញ្ជីនោះឡើយ ។ ដូចមានជាទាហានណាមួយ នៅថ្ងៃទី២៩កុម្ភៈ ១៩៧៤ នៅភូមិប្រសូត្រ ចម្ងាយ១០គ.ម. ពីទីក្រុងស្វាយរៀង យួនហាល្យយបើក ការវាយប្រហារយ៉ាងធំមួយ ។ វាបញ្ជូនប្តូរជួយយ៉ាងច្រើនឲ្យចូលមកព័ត្តវាយកំទេច កងទ័ពជាតិនៅលើដើមទ្រូងមានពាក់រូបសម្តេចគ្រប់ៗគ្នា ។ ពេលនោះមានលោក មេបញ្ជាការកងវរៈសេនាតូចក្នុងកងវរៈសេនាតម៉ែកហ្វឹកហ្វឺន ឆាមត្រកូលថាច់ ទទួល បញ្ជាត្រូវនាំទាហានចេញទៅតទល់ចំពោះខ្មាំង ។ កងវរៈសេនាតូចអភ័ព្វនេះ មាន ទាហានតែ៦០នាក់ ។ លុះទៅដល់សមរម្យមើលឃើញខ្មាំងសុទ្ធតែប្តូរជួយយ៉ាងច្រើន លើសលប់ក៏សំរេចចិត្តភ្លាម បញ្ជាឲ្យកូនទាហានរត់គេចចាកចេញចោលសមរម្យ ទៅចុះ ។ ចំណែកមេបញ្ជាការថាច់ក៏បាញ់សម្លាប់ខ្លួននៅនឹងកន្លែងដើម្បីសងអំពើ ពុករលួយនេះ ។

ពេលនោះស្រីៗមេម៉ាយទាំងអស់ក៏លាងមាត់ថា ៖ ឱ ! បើដូច្នេះសង្គ្រាមនៅ ក្នុងស្រុកខ្មែរ យួនហាល្យយឆ្លៀតពេលច្រើយិហោសម្តេចឪ រួចបញ្ជាឲ្យប្តូរជួយវា-

